

บทที่ 3
ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ได้แยกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. ศึกษาเนื้อหาที่มีการนำเสนอในเพลงไทยยอดนิยมของวัยรุ่น เป็นการแยกประเภทของเนื้อหา จังหวะ และแนวดนตรี ที่มีการนำเสนอในเพลงยอดนิยมของวัยรุ่น
2. ศึกษาการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจจากการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่น เป็น การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล เพียง ครั้งเดียว (The One - Shot Case Study)

การศึกษาทั้งสองส่วนมีระเบียบวิธีวิจัย ดังต่อไปนี้

ประชากร

1. เพลงไทยสากลที่เป็นที่นิยมของวัยรุ่นทั่วไปทั้งชายและหญิง ที่นำเสนอผ่านทางรายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ เทป และซี.ดี. ในช่วงปีพ.ศ. 2540
2. ผู้ที่อายุระหว่าง 15 - 25 ปี ทั้งชายและหญิงที่กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่สังกัดกรมสามัญศึกษา สังกัดการศึกษาเอกชนและสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร และ ผู้ที่กำลังศึกษาระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐบาลและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง

1. เพลงที่ติดอันดับเพลงยอดนิยมของสถานีวิทยุฮอตเวฟ 91.5 เมกกะเฮิร์ต สถานีวิทยุ แชนด์ 88.5 เมกกะเฮิร์ต และสถานีวิทยุเอ็นเนอร์จีเอฟ.เอ็ม. 98 เมกกะเฮิร์ต ระหว่างเดือน สิงหาคม ถึงเดือนตุลาคม 2540 โดยไม่ได้รวมถึงเพลงของนักร้องต่างประเทศที่นักร้องไทยนำมา ร้องใหม่

2. วิทยาลัยที่กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่สังกัดกรมสามัญศึกษา สังกัดการศึกษาเอกชนและสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร และวิทยาลัยที่กำลังศึกษาระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐบาลและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

การสุ่มตัวอย่าง

1. การสุ่มตัวอย่างเพลงไทยยอดนิยม มีรายละเอียดดังนี้

1.1 คัดรายชื่อเพลงที่เข้ามาอยู่ในอันดับเพลงยอดนิยม เฉพาะเพลงที่ตรงกันของสถานีวิทยุทั้ง 3 สถานี

1.2 นำรายชื่อเพลงเหล่านั้นมานับจำนวนสัปดาห์ที่เข้ามาอยู่ในอันดับเพลงยอดนิยมของสถานีวิทยุแต่ละแห่ง ทั้ง 3 สถานี จากนั้นนำจำนวนสัปดาห์ที่ได้มารวมกัน

1.3 เลือกเฉพาะเพลงที่มีจำนวนสัปดาห์มากที่สุด 20 อันดับแรกมาทำการศึกษา

2. การสุ่มตัวอย่างโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร และกลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

การสุ่มตัวอย่างโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างโรงเรียนแบบ Stratified Random Sampling โดยการแบ่งโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มที่สังกัดกรมสามัญศึกษา
2. กลุ่มที่สังกัดการศึกษาเอกชน
3. กลุ่มที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

จากนั้นใช้วิธี Simple Random Sampling รายชื่อโรงเรียนในแต่ละกลุ่มออกมา กลุ่มละ 2 โรงเรียน และแจกแบบสอบถามโรงเรียนละ 45 ชุด โดยใช้วิธี Quota Sampling ซึ่งแบ่งเป็นระดับชั้นละ 15 ชุด รวมแบบสอบถามสำหรับโรงเรียนทั้ง 3 กลุ่ม 270 ชุด โดยโรงเรียนได้รับการสุ่มตัวอย่างออกมามีดังนี้

1. กลุ่มที่สังกัดกรมสามัญศึกษา ได้แก่ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) และโรงเรียนวัดพุทธบูชา
2. กลุ่มที่สังกัดการศึกษาเอกชน ได้แก่ โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน และโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์
3. กลุ่มที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ได้แก่ โรงเรียนสาธิตแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การสุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

สำหรับการสุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัย ก็ใช้วิธีเดียวกัน คือ Stratified Random Sampling โดยการแบ่งมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร ออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. มหาวิทยาลัยของรัฐบาล
2. มหาวิทยาลัยของเอกชน

จากนั้นใช้วิธี Simple Random Sampling รายชื่อมหาวิทยาลัยในแต่ละกลุ่มออกมา กลุ่มละ 2 แห่ง และแจกแบบสอบถามแห่งละ 40 ชุด โดยใช้วิธี Quota Sampling ซึ่งแบ่งเป็นระดับชั้นปีละ 10 ชุด รวมแบบสอบถามสำหรับมหาวิทยาลัยทั้ง 2 กลุ่ม 160 ชุด รวมแบบสอบถามทั้งสิ้น 430 ชุด โดยมหาวิทยาลัยได้รับการสุ่มตัวอย่างออกมามีดังนี้

1. มหาวิทยาลัยของรัฐบาล ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2. มหาวิทยาลัยของเอกชน ได้แก่ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ และมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ตัวแปรในการวิจัย

การวิเคราะห์เนื้อหาเพลงไทยยอดนิยม มีตัวแปรในการแยกประเภท ดังนี้

- 1.1 เนื้อหา
- 1.2 จังหวะ

1.3 แนวดนตรี

การวิจัยเชิงสำรวจ มีตัวแปรซึ่งแยกตามสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 การรับรู้ประโยชน์จากการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่น

ตัวแปรอิสระ การรับรู้ประโยชน์จากการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่น

ตัวแปรตาม ความบ่อยครั้งในการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่น

สมมติฐานข้อที่ 2 ความบ่อยครั้งในการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจจากการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่น

ตัวแปรอิสระ ความบ่อยครั้งในการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่น

ตัวแปรตาม ความพึงพอใจจากการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่น

สมมติฐานข้อที่ 3 การรับรู้ประโยชน์จากการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจจากการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่น

ตัวแปรอิสระ การรับรู้ประโยชน์จากการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่น

ตัวแปรตาม ความพึงพอใจจากการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่น

เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลและการให้คะแนนตัวแปร

การวิเคราะห์เนื้อหาเพลงไทยยอดนิยม การศึกษาเนื้อหาที่มีการนำเสนอในเพลงยอดนิยมของวัยรุ่น แบ่งเป็นการศึกษาในด้านต่างๆ ได้แก่

1.1 เนื้อหา แยกเป็นประเภท ดังนี้

1.1.1. ความรัก แบ่งเป็น

■ ผิดหวัง

■ สมหวัง

1.1.2 บ่งบอกความต้องการของตน

■ ต้องการความรัก ความเข้าใจ และต้องการให้ผู้อื่นแสดงความรักต่อตน

■ แสดงความสนใจเพื่อนต่างเพศ

1.1.3 พุดถึงความเป็นตัวของตัวเอง

1.2 จังหวะ แยกเป็นประเภท ดังนี้

1.2.1 จังหวะเร็ว

1.2.2 จังหวะปานกลาง

1.2.3 จังหวะช้า

1.3 แนวดนตรี แยกเป็นประเภท ดังนี้

1.3.1 แนวป๊อป

1.3.2 แนวร็อก

1.3.3 แนวแดนซ์

1.3.4 แนวแร็ป

การวิจัยเชิงสำรวจ มีเกณฑ์การให้คะแนนความบ่อยครั้ง การรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจจากการฟังเพลงไทยสากล ดังนี้

ความบ่อยครั้งในการฟังเพลงไทยสากล มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- การฟังเพลงไทยสากลจากรายการวิทยุ (จำนวนชั่วโมงเฉลี่ยต่อสัปดาห์)

ไม่เคยฟังเลย	0	คะแนน
ฟังน้อยกว่า 1 ชม.	1	คะแนน
1 - 2 ชั่วโมง	2	คะแนน
3 - 5 ชั่วโมง	3	คะแนน
5 ชั่วโมงขึ้นไป	4	คะแนน

- การฟังเพลงไทยสากลจากรายการโทรทัศน์ (จำนวนชั่วโมงเฉลี่ยต่อสัปดาห์)

ไม่เคยดูเลย	0	คะแนน
ฟังน้อยกว่า 1 ชม.	1	คะแนน
1 - 2 ชั่วโมง	2	คะแนน
3 - 5 ชั่วโมง	3	คะแนน
5 ชั่วโมงขึ้นไป	4	คะแนน

การรับรู้ประโยชน์จากการฟังเพลงไทยสากล มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน

ค่าเฉลี่ยของการรับรู้ประโยชน์จากการฟังเพลงไทยสากล มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

รับรู้ประโยชน์ในระดับสูง	3.22 - 5.00
รับรู้ประโยชน์ในระดับปานกลาง	1.61 - 3.21
รับรู้ประโยชน์ในระดับต่ำ	0.00 - 1.60

ความพึงพอใจจากการฟังเพลงไทยสากล มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน

ค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจจากการฟังเพลงไทยสากล มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ความพึงพอใจในระดับสูง	3.22 - 5.00
ความพึงพอใจในระดับปานกลาง	1.61 - 3.21
ความพึงพอใจในระดับต่ำ	0.00 - 1.60

แหล่งข้อมูลและเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

1. แหล่งข้อมูลสำหรับการศึกษาเนื้อหาของเพลงไทยยอดนิยม ได้แก่ อันดับเพลงยอดนิยมของสถานีวิทยุฮอตเวฟ 91.5 เมกกะเฮิร์ต สถานีวิทยุแซด 88.5 เมกกะเฮิร์ต และ สถานีวิทยุเอ็นเนอร์จีเอฟ.เอ็ม. 98 เมกกะเฮิร์ต ระหว่างเดือนสิงหาคม - เดือนตุลาคม 2540

2. เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจจากการฟังเพลงไทยสากล คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา สถานภาพทางครอบครัว

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความบ่อยครั้งในการฟังเพลงของวัยรุ่น

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการรับรู้ประโยชน์จากการฟังเพลงของวัยรุ่น

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจจากการฟังเพลงของวัยรุ่น

การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไข (Face Validity) เพื่อให้แบบสอบถามมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และมีการใช้ภาษาที่เหมาะสม จากนั้นจึงนำไปทดสอบ (Pre - Test) กับกลุ่มที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha) ของครอนบาค (Cronbach) ในหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามในตอนที่ 3 เรื่องการรับรู้ประโยชน์จากการฟังเพลงของวัยรุ่น ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.72 และในตอนที่ 4 เรื่องความพึงพอใจจากการฟังเพลงของวัยรุ่น ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86 ซึ่งถือว่าค่าความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์ที่เชื่อถือได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ประเภทเอกสาร

อันดับเพลงยอดนิยมได้มาจากสถานีวิทยุทั้งสามแห่ง ได้แก่ สถานีวิทยุฮอตเวฟ 91.5 เมกกะเฮิร์ต สถานีวิทยุแซด 88.5 เมกกะเฮิร์ต และสถานีวิทยุเอ็นเนอร์จีเอฟ.เอ็ม. 98 เมกกะเฮิร์ต

2. ประเภทแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้อธิบายวัตถุประสงค์ในการวิจัยและแนวคำถามให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจ แล้วจึงแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างในห้องเรียน และขอรับคืนภายในชั่วโมงเรียนนั้น

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการนำเสนอและสรุปงานวิจัยครั้งนี้ ใช้การคำนวณค่าสถิติ ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) ในการอธิบายข้อมูลต่อไปนี้

■ ข้อมูลเกี่ยวกับ ประเภทเนื้อหา จังหวะ และแนวดนตรีที่มีการนำเสนอในเพลงยอดนิยมของวัยรุ่น

- ความบ่อยครั้งในการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่น
- การรับรู้ประโยชน์จากการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่น
- ความพึงพอใจจากการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่น

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) สำหรับทดสอบสมมติฐาน ซึ่งใช้สถิติในการวิเคราะห์ตามสมมติฐาน ดังต่อไปนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 การรับรู้ประโยชน์จากการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่น

- ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ประโยชน์จากการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่น กับความบ่อยครั้งในการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่น

สมมติฐานข้อที่ 2 ความบ่อยครั้งในการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจจากการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่น

- ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างความบ่อยครั้งในการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่น กับความพึงพอใจจากการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่น

สมมติฐานข้อที่ 3 การรับรู้ประโยชน์จากการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจจากการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่น

- ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ประโยชน์จากการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่น กับความพึงพอใจจากการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่น

การประมวลผลข้อมูล

หลังจากที่วิเคราะห์ข้อมูล และเก็บแบบสอบถามได้ครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลไปลงรหัส (Coding) ในแบบสอบถามและคัดลอกรหัสเหล่านั้นลงในแบบฟอร์มการลงรหัส (General Coding Form) จากนั้นจึงนำไปประมวลผลด้วยโปรแกรม SPSS / PC+ เพื่อวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป